

Sygnatura akt III Nc 603/21

POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2021 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie III Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodnicząca sędzia Grażyna Sienicka

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2021 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Gminy M. S. w S.

przeciwko A. N. i A. C.

o zapłatę

postanawia:

1. odmówić podjęcia zawieszzonego postępowania;
2. umorzyć postępowanie.

Sędzia Grażyna Sienicka

Sygn. akt III Nc 603/21

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 9 czerwca 2021r.

Powódka Gmina M. S. w S. wniosła pozew o zapłatę kwoty 29 700,93 zł przeciwko A. N. i A. C..

23 grudnia 2019r Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym i przewodnicząca zarządziła doręczenie pozwanym odpisu pozwu wraz z odpisem nakazu zapłaty na adres wskazany w pozwie tj. S. ul. (...). Z ustaleń dokonanych wcześniej w systemie P. SAD wynika, że pozwani pozostają pod tym adresem zameldowani.

Przesyłka nie została pozwanym doręczona, pomimo jej dwukrotnego awizowania.

Kierując się dyspozycją przepisu art. 139¹ § 1 k.p.c. , zarządzeniem z dnia 18 września 2020r. , przewodnicząca poleciła przesłać pełnomocnikowi powoda przesyłki adresowane do pozwanych, zawierające odpis pozwu wraz z odpisem załączników, odpis nakazu zapłaty oraz pouczenia i zobowiązała go do doręczenia odpisu pozwu za pośrednictwem komornika i złożenia, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia niniejszego zobowiązania, potwierdzenia doręczenia pisma pozwanym za pośrednictwem komornika albo zwrócenia pisma i wskazania aktualnego adresu zamieszkania pozwanych lub dowodu, że przebywają oni pod adresem wskazanym w pozwie, pod rygorem zawieszenia postępowania na podstawie przepisu art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.

Wobec bezskutecznego upływu terminu, postanowieniem z dnia 8 stycznia 2021r. , Sąd zawiesił postępowanie.

15 stycznia 2021r. wpłynęło pismo procesowe pełnomocnika powódki,

w którym wniósł o podjęcie zawieszono postępowania, uznanie doręczenia dokonanego przez komornika za skuteczne, bądź ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanych wskazując, że komornik, pomimo dwukrotnej próby doręczenia i pozostawienia awiza w skrzynce nie dokonał doręczenia korespondencji pozwany.

Z treści dołączonego do pisma powoda protokołu z czynności komornika sądowego z dnia 27 października 2020r. i 12 listopada 2020r. wynika, że komornik podjął próbę doręczenia dwukrotnie i czynności trwały odpowiednio od 12.40 do 12.45 i od 11.40 do 11.45. Podczas pierwszej wizyty komornik rozpytał lokatorkę z sąsiedniego mieszkania, która nie potrafiła wskazać czy pozwani mieszkają w lokalu przy ul. (...). 27 października 2020r. komornik pozostawił w skrzynce pocztowej informację o możliwości odebrania przesyłek w kancelarii. Każdorazowo w protokole zapisał, iż nie ustalono czy adresat mieszka pod ww. adresem. W informacji o ustalonych adresach komornik wskazał, że ZUS, urząd skarbowy i większość banków wskazały adres pozwanej tożsamy z adresem wskazanym w pozwie. Podobnie odnośnie pozwanego A. C., z tą różnicą, że odpowiedzi udzielały jedynie ZUS i urząd skarbowy. E. z banków wskazał adres pozwanej przy ul. (...), jednakże komornik nie sprecyzował czy są to adresy zamieszkania pozwanych a jedynie wskazał, iż są to adresy widniejące w rejestrach wymienionych podmiotów, bez wskazania czy są to adresy zamieszkania czy dla doręczeń.

Rozważania.

Przepis art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. ma zastosowanie m.in. wtedy, gdy strona zobowiązana do wskazania adresu pozwanego, obowiązku temu nie uczyni zadość; jest to więc rodzaj sankcji procesowej za niewypełnienie obowiązku należytego prowadzenia procesu. Przepis ten był podstawą do zawieszenia postępowania w sprawie.

Art. 180 § 1 k.p.c. statuuje ogólną formułę nakazującą sądowi podjąć postępowanie z urzędu, gdy ustanie przyczyna zawieszenia postępowania. W dalszej jego części chwila ta podlega konkretyzacji w zależności od przyczyny zawieszenia, jednakże nie reguluje wprost stanu rzeczy, w którym postępowanie zawieszono z uwagi na brak adresu pozwanego. Art. 180 § 1 k.p.c. odnosi się jednakże do sytuacji zbliżonych, w których podjęcie postępowania może nastąpić po spełnieniu określonych przesłanek, stąd należy przyjąć, że reguluje zasadniczy sposób wyjścia postępowania ze stanu spoczynku, jakim jest podjęcie zawieszono postępowania wskutek usunięcia przeszkody w jego kontynuowaniu, jaką był brak adresu pozwanych a w konsekwencji – brak możliwości dokonania skutecznego doręczenia odpisu pisma wszczynającego postępowanie.

Należy przyjąć, iż w sytuacji zawieszenia postępowania z powodu braku aktualnego adresu pozwanych podjęcie zawieszono postępowania może nastąpić dopiero po wskazaniu ich miejsca zamieszkania albo skutecznie złożonego wniosku o ustanowienie kuratora dla osoby nieznanego z miejsca pobytu. Powódka adresu takiego nie wskazała, nie wykazała także podstaw do ustanowienia kuratora, o których mowa w art. 144 § 1 k.p.c. , ograniczając się jedynie do stwierdzenia, iż doręczenie odpisu pozwu za pośrednictwem komornika okazało się bezskuteczne a jednocześnie nie udało się ustalić innego adresu pozwanych. Okoliczność ta powoduje, że jedna ze stron procesu nie może być o nim w ogóle zawiadomiona i brać w nim udziału. W takiej sytuacji prowadzenie procesu jest niedopuszczalne i nie można go zakończyć orzeczeniem merytorycznym (wyrokiem). Z woli ustawodawcy, wyrażonej w art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. , zachodzi wówczas podstawa do zawieszenia postępowania w sprawie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1997r. II CKN 326/97, OSNC 1997/11/183). Niewskazanie przez powoda w pozwie miejsca i adresu zamieszkania pozwanego będącego osobą fizyczną jest brakiem formalnym pozwu uniemożliwiającym nadanie mu prawidłowego biegu. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2014r. , III CZP 43/14, OSNC 2015 Nr 5, poz. 57, str. 23). Wskazanie w pierwszym piśmie procesowym, a w szczególności w pozwie, miejsca zamieszkania stron umożliwia komunikację sądu ze stronami, a także stanowi względne, wspomagające kryterium ich identyfikacji i indywidualizacji (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2014r. , III CZP 137/13, (...) 2014, nr 2, s. 11).

Znaczenie czynności w postaci osobistego doręczenia odpisu pozwu i tym samym zawiadomienie pozwanego o wszczęciu postępowania jest regularnie podkreślane w orzecznictwie, zaś złożenie wniosku o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu, w sytuacji nieskuteczności czynności komornika, bez uprawdopodobnienia twierdzenia, iż miejsce pobytu strony nie jest znane i jego ustalenie przekracza możliwości powoda, jest nadużyciem:

Zgodnie z art. 143 k.p.c., jeżeli stronie, której miejsce pobytu nie jest znane, ma być doręczony pozew lub inne pismo procesowe wywołujące potrzebę podjęcia obrony jej praw, doręczenie może do chwili zgłoszenia się strony albo jej przedstawiciela lub pełnomocnika nastąpić tylko do rąk kuratora ustanowionego na wniosek osoby zainteresowanej przez sąd orzekający. Przesłanką ustanowienia kuratora jest - poza stwierdzeniem potrzeby doręczenia stronie pozwu lub innego pisma procesowego wymagającego podjęcia obrony jej praw - uprawdopodobnienie, że miejsce pobytu strony nie jest znane. Obowiązek uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane spoczywa - w myśl art. 144 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. - na osobie zainteresowanej ustanowieniem kuratora na podstawie art. 143 k.p.c.

W literaturze przedmiotu i w orzecznictwie podnosi się, że wobec praktycznie nieograniczonej możliwości wyjazdów i okresowych pobyków za granicą należy zaostrzyć kryteria oceny, czy doszło do uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2010r., sygn. akt II Cz 150/10, Wyd. Lex 738546).

Aktywność powoda, ukierunkowana na ustalenie adresu przeciwnika, czy doprowadzenia do skutecznego doręczenia korespondencji przez komornika powinna mieć postać realnych czynności, których wynik, jeżeli nie będzie ustaleniem aktualnego miejsca pobytu pozwanego, będzie uzasadniał przekonanie, iż niemożliwość ustalenia adresu ma charakter obiektywny, zaś wniosek o ustalenie kuratora, nie stanowi próby obejścia rygору z art. 139¹ 2 k.p.c.

Również na tę konieczność wskazywał w treści swoich orzeczeń Sąd Najwyższy, wskazując, że: „konieczne jest wykazanie, że nie tylko żądający ustanowienia kuratora, lecz także inne osoby, które mogą mieć informacje o miejscu pobytu strony, a w szczególności krewni, powinowaci i inne osoby bliskie, nie mają wiadomości potrzebnych do doręczenia stronie pisma procesowego lub zawiadomienia o posiedzeniu sądu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1979 r., II CZ 44/79, OSNCP 1979, nr 11, poz. 224).

W miarę potrzeby i dla zapobieżenia ewentualnym nadużyciom, należałoby też zwrócić się do innych organów administracji publicznej (np., jak już wskazywał Sąd Rejonowy, Wydziału Udostępniania (...) Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA lub Krajowego Rejestru Karnego), przesłuchać na tę okoliczność przeciwnika strony, dla której ma być ustanowiony kurator, domowników, sąsiadów lub administratora domu itp. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia

30 czerwca 1997 r., II CKU 71/97, Prok. i Pr.-wkl. 1997, nr 12, poz. 38)”.

W rozpoznawanej sprawie strona powodowa poprzestała na przedstawieniu rutynowych środków dowodowych w celu wykazania, że miejsce pobytu skarżącego nie jest znane – komornik zwrócił się bowiem jedynie do ZUS, US i banków skąd otrzymał informację, iż pozwani wskazali tam adres tożsamy z tym, zamieszczonym w pozwie. Powód nie kwestionował skuteczności czynności komornika, podjętych

w sprawie Kmn 163/20, co mogłoby uczynić w oparciu o treść przepisu 767 k.p.c.

i nie przedstawił żadnych czynności wierzyciela zmierzających do realnego zbadania gdzie pozwani mają aktualnie centrum swoich spraw życiowych. Komornik udał się do mieszkania przy ul. (...), każdorazowo w porze zbliżonej do południa, czyli centralnej części dnia osób aktywnych zawodowo i nie dokonał ustaleń innych aniżeli nieobecność lokatorów w domu. Taka sytuacja w zestawieniu

z treścią danych w systemie P. sad oraz z treścią informacji pozyskanych przez komornika z urzędów i banków nie pozwala na przyjęcie za uzasadnione, twierdzenia iż nie jest możliwe ustalenie miejsca zamieszkania pozwanych, bądź zaprzeczenie twierdzenia o ich pobycie przy ul. (...). Przedmiotem sporu jest odszkodowanie za bezumowne

korzystanie z lokalu wchodzącego w skład zasobów mieszkaniowych Gminy, która niewątpliwie posiada możliwości ustalenia tej okoliczności za pośrednictwem administratora, bądź w inny skuteczny sposób.

Poziom aktywności w procesie ustalania adresu pozwanych, zaprezentowany przez powódkę, nie wystarcza do przyjęcia, że dołożono odpowiedniej w okolicznościach sprawy staranności w poszukiwaniu miejsca pobytu pozwanych i dokonania doręczenia odpisu pisma do ich rąk i z tego powodu przewodnicząca, zarządzeniem z dnia 9 czerwca 2021r. , odmówiła ustanowienia kuratora dla nieznanych z miejsca pobytu pozwanych a w konsekwencji tej decyzji Sąd odmówił podjęcia zawieszono postępowania. Okoliczność ta powoduje, że postępowanie spoczywa ponad termin określony w art. 182 § 1 pkt 1), zgodnie z którym sąd umorzy postępowanie zawieszono z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 5 i 6, jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu trzech miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania.

Wykładnia przepisu art. 182 § 1 k.p.c. , zaprezentowana w piśmiennictwie prawniczym, opiera się na założeniu, iż umorzenie postępowania jest swego rodzaju negatywną sankcją, z którą powinna spotkać się pasywna postawa strony inicjującej spór sądowy, która mimo zawieszenia postępowania z powodu przeszkód do prowadzenia postępowania nie podjęła w ciągu roku od daty wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania czynności pozwalającej na jego podjęcie (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2014r. I CSK 733/13, dotyczącego przepisu art. 182 § 1 k.p.c. w poprzednim brzmieniu, jednakże zachowująca aktualność w zakresie oceny skutków upływu terminu, w jakim proces zawieszony w oparciu o art. 177 § 1 6, może spoczywać.

Wobec upływu trzymiesięcznego terminu określonego w przepisie art. 182 § 1 pkt 1) k.p.c. należało orzec jak w pkt 2 sentencji postanowienia.

Sędzia Grażyna Sienicka

ZARZĄDZENIE

S., dnia 30 czerwca 2021 r.

1. Odnotować.
2. Odpis postanowienia z dnia 9 czerwca 2021r. wraz z uzasadnieniem i odpisem pkt 5 doręczyć pełnomocnikowi powódki.
3. Opublikować orzeczenie w Portalu Orzeczeń. Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie.
4. Wszyc do akt przelew obejmujący opłatę za sporządzenie uzasadnienia.
5. Zwrócić powódce nadpłaconą zaliczkę na poczet wynagrodzenia kuratora w kwocie 1 440 zł, zaksięgowaną pod poz. 570001598309/Z k. 74.
6. Wykonać zarządzenie w terminie 7 dni.
7. Przedłożyć akta z pismem lub za 21 dni.

Sędzia Grażyna Sienicka